

EVKAF

İyilik ve Kültür Gazetesi

"Hoş gör ki, hoş görülesin."

Eylül 2026 - Sayı: 154

KIBRIS VAKIFLAR İDARESİ MÜSİAD EXPO 2026'DA!

Lala Mustafa Paşa Camii ve Medresesi'nin Restorasyon Süreci Kamuoyuyla Paylaşıldı

Kıbrıs Vakıflar İdaresi ile T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü iş birliğinde yürütülen Lala Mustafa Paşa Camii ve Medresesi restorasyon çalışmalarıyla ilgili bilgilendirme toplantısı gerçekleştirildi.

Gazimağusa Belediyesi Bora Atun Konferans Salonu'nda düzenlenen toplantıda, Restorasyon Bilim Kurulu üyeleri Prof. Dr. Ayşe Esin Kuleli, Prof. Dr. Bekir Eskici, Prof. Dr. Alper İlki ve Prof. Dr. Recep İyisan tarafından yapının ilk belgeleme çalışmaları, 2016 yılında gerçekleştirilen çalışmalar ve ocak ayında başlayan restorasyon süreci hakkında kapsamlı sunumlar yapıldı.

Toplantıda konuşan Kıbrıs Vakıflar İdaresi Genel Müdürü Prof. Dr. Mustafa Tümer, restorasyon

çalışmalarının asırlara meydan okuyan bir emanete sahip çıkmak ve bu mirası gelecek nesillere aktarmak anlamına geldiğini vurguladı.

Kıbrıs'ta 1571'de başlayan Osmanlı idaresiyle kurulan vakıf sisteminin insanı merkeze alan bir iyilik medeniyeti olduğuna dikkat çeken Tümer, bölgenin en önemli mimari eserlerinden biri olan Lala Mustafa Paşa Camii'ndeki restorasyonun, tarihi hafızayı korumak ve geçmişle gelecek arasında köprü kurmak anlamına geldiğini ifade etti.

Türkiye'nin sağladığı desteklerle ortak vakıf mirasına sahip çıktığını belirten Tümer, bu çalışmaların Kıbrıs Türk halkı ile Türkiye arasındaki güçlü gönül bağının önemli bir

yansıması olduğunu kaydetti.

Türkiye Vakıflar Genel Müdür Yardımcısı Suat Faruk Giray ise Lala Mustafa Paşa Camii'nde yürütülen çalışmaların yalnızca bir onarım süreci olmadığını, tarihe, sanata ve bilime duyulan saygının bir ifadesi olduğunu belirtti.

Restorasyon çalışmalarının bilimsel esaslar ve uluslararası koruma kriterleri doğrultusunda yürütüleceğini ifade eden Giray, yapının özgünlüğünün ve mimari kimliğinin korunmasının temel öncelik olduğunu vurguladı.

Türkiye Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın katkılarıyla yürütülen restorasyon çalışmalarının yaklaşık 3-4 yıl içerisinde tamamlanması öngörülüyor.

İyilik Kültürü Gençlerle Geleceğe Taşınıyor

Kıbrıs Vakıflar İdaresi, vakıf kültürünün temel değerlerinden olan yardımlaşma, dayanışma ve topluma fayda sağlama anlayışını gençlerle buluşturmak amacıyla çalışmalarını sürdürüyor.

Bu kapsamda, Kıbrıs Vakıflar İdaresi Genel Müdürü Prof. Dr. Mustafa Tümer, Atatürk Öğretmen Akademisini ziyaret ederek Akademi yönetimiyle görüştü. Görüşmede, gençlerin iyilik ve sosyal sorumluluk çalışmalarında daha aktif rol almalarına yönelik yapılabilecek çalışmalar ele alındı.

Milli Eğitim Bakanlığı ile Kıbrıs Vakıflar İdaresi arasında alınan karar doğrultusunda, pilot uygulama olarak Atatürk Öğretmen Akademisi

bünyesinde bir İyilik Platformu oluşturulması planlanıyor. Platformun hayata geçirilmesiyle birlikte, öğrencilerin yardımlaşma, dayanışma ve sosyal sorumluluk çalışmalarına katılmaları ve bu çalışmalar aracılığıyla çevrelerine ve topluma katkı sağlamaları amaçlanıyor.

Bu doğrultuda, Atatürk Öğretmen Akademisi ile Kıbrıs Vakıflar İdaresi arasında bir iş birliği protokolü imzalanması da planlanıyor.

Kıbrıs Vakıflar İdaresi, yüzyıllardır toplum hayatının önemli bir parçası olan vakıf kültüründeki iyilik anlayışının genç nesillere aktarılmasına önem veriyor. İyilik Platformu ile öğrencilerin yalnızca iyiliği konuşan değil, iyiliği

günlük hayatlarında uygulayan ve çevrelerine yayan bireyler olmalarına katkı sağlanması hedefleniyor.

Kıbrıs Vakıflar İdaresi, Müsiad Expo 2026'da Yerini Aldı

Kıbrıs Vakıflar İdaresi, 23-26 Eylül 2026 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilen MÜSİAD EXPO 2026'da yer alarak 455 yıllık vakıf mirasını, Kıbrıs'taki vakıf kültürünü ve yürüttüğü çalışmaları uluslararası nitelikteki fuar platformunda tanıttı.

Farklı ülkelerden iş insanlarını, yatırımcıları, kamu kurumlarını, sivil toplum kuruluşlarını ve çeşitli sektörlerden temsilcileri İstanbul'da buluşturan MÜSİAD EXPO 2026, Kıbrıs Vakıflar İdaresi açısından da yeni temasların kurulmasına ve mevcut ilişkilerin geliştirilmesine imkân sağladı.

Kıbrıs Vakıflar İdaresi fuar alanında kurduğu

stantta, Kıbrıs'ın tarihi ve kültürel mirasının önemli bir bölümünü oluşturan vakıf eserleri ile kurumun geçmişten günümüze yürüttüğü çalışmaları ziyaretçilere aktardı. Hala Sultan Tekkesi, Selimiye Camii, Lala Mustafa Paşa Camii, Hz. Ömer Türbesi, Kırklar Türbesi ve Kıbrıs'taki diğer önemli vakıf eserlerinin yanı sıra vakıf malları, Evkaf arşivi ve Kıbrıs'taki vakıf geleneğine ilişkin çalışmalar da ziyaretçilerin ilgisine sunuldu.

Fuarda ayrıca Kapalı Maraş'ın vakıf geçmişi ve mülkiyet yapısına ilişkin çalışmalar, Kıbrıs Şer'iyye Sicilleri ve tarihi mezarlıklara ilişkin hazırlanan çalışmalar da tanıtıldı.

MÜSİAD EXPO 2026 kapsamında farklı kurum ve kuruluşlarla gerçekleştirilen görüşmelerde, Kıbrıs Vakıflar İdaresi ile çeşitli sivil toplum kuruluşları arasında yapılabilecek ortak çalışmalar ve yeni iş birliği imkânları da ele alındı. Bu kapsamda KİM Vakfı ve Yetim Vakfı başta olmak üzere farklı kuruluşların temsilcileriyle görüşmeler gerçekleştirildi.

Görüşmelerde sosyal sorumluluk, iyilik çalışmaları, vakıf kültürü ve toplumsal fayda alanlarında yapılabilecek ortak çalışmaların yanı sıra karşılıklı deneyim ve bilgi paylaşımı konularında da değerlendirmelerde bulunuldu.

Larnaka'da Yüzyıllara Uzanan Bir Vakıf Mirası: Zuhuri Tekkesi ve Camii

Larnaka kentinin tarihi dokusu içerisinde önemli bir yere sahip olan Zuhuri Tekkesi ve Camii, Cami-i Kebir'in kuzeybatısında yer alan; cami, türbe, medrese, sıbyan mektebi ve tekke odalarından meydana gelen bir külliye niteliğindedir. Çorlulu Ali Paşa Vakfı'na bağlı olarak hizmet veren yapı topluluğu, kesme taş işçiliği ve anıtsal görünümüyle dikkat çekmektedir. Mimari özellikleri bakımından geleneksel Osmanlı tekke mimarisinden bazı yönleriyle ayrılan yapı, Kıbrıs'taki tarihî kilise mimarisinin birtakım özelliklerini de yansıtmaktadır.

Zuhuri Tekkesi'nin geçmişine ilişkin bilgiler arasında Bektaşî geleneğiyle olan bağlantısı önemli bir yer tutmaktadır. Tarihî kaynaklarda tekkenin bir dönem Bektaşî zaviyesi olarak

faaliyet gösterdiği, Osmanlı döneminde özellikle temaşa ve gölge oyunu sanatlarıyla ilişkili Zuhuri kolu olarak bilinen esnaf teşkilatının Larnaka'daki önemli merkezlerinden biri olduğu aktarılmaktadır. Bu durum, tekkenin yalnızca dini bir yapı olmadığını; aynı zamanda dönemin sosyal ve kültürel hayatında da belirli bir işlev üstlendiğini göstermektedir.

1826 yılında Bektaşî tekkelerinin kapatılmasının ardından Zuhuri Tekkesi de bu değişimden etkilenmiştir. Tekkenin zarar gören bölümlerinin daha sonraki yıllarda onarıldığı ve Sultan Abdülaziz döneminde, yaklaşık 1860 yılında, kapsamlı bir yenileme gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Bu süreçte yapıya tek şerefeli, çift kemerli bir minare de eklenmiştir. Tekkenin daha sonraki dönemde Nakşibendi geleneğine

bağlı olarak faaliyet gösterdiği ve 1869 yılında Hafız Hüseyin Efendi'nin buraya şeyh olarak atandığı bilinmektedir. İlerleyen dönemlerde yapı Mevlevî geleneğiyle de ilişkilendirilmiştir.

Caminin ve bitişiğindeki türbenin ortaya çıkışıyla ilgili olarak halk arasında günümüze kadar ulaşan bir rivayet bulunmaktadır. Rivayete göre, caminin temelleri kazılırken toprağın altında kefen sarılı ve bozulmamış bir insan cesedi bulunmuştur. Kimliğinin ve mezarının kime ait olduğunun belirlenmesi amacıyla İstanbul'a başvurulmuş, ancak herhangi bir kayda ulaşılamamıştır. Bunun üzerine, topraktan ortaya çıkması nedeniyle bu kişiye "Zuhuri Dede" veya "Zuhuri Baba" adı verilmiş ve caminin hemen yanına bir türbe inşa edilerek naaşı buraya defnedilmiştir.

Tekkenin "Zuhuri Baba Tekkesi" adıyla anılması da bu rivayetle ilişkilendirilmektedir. Kuzey-güney doğrultusunda sıralanan yapı topluluğuna kuzeybatıdaki kemerli geçitten girilmektedir. Türbe ve cami, sekizgen kasnaklar üzerine oturan farklı büyüklükteki kubbelerle örtülüdür. Türbede Zuhuri Dede'ye ait olduğu kabul edilen kesme taş mezar ve üzerinde kavuk biçimli başlığı bulunan ahşap bir sanduka yer almaktadır. Burası geçmişte halkın ziyaret ettiği, dilek ve adaklarla bağlantılı geleneksel uygulamaların sürdürüldüğü bir mekân olmuştur.

Cami hariminde sade bir mihrap ve yapının en dikkat çekici unsurlarından biri olan bezemeli minber bulunmaktadır. Alçı ve beyaz kireç taşı levhalardan yapılan minber; bitkisel süslemeler, rozetler, laleler, yıldızlar ve

geometrik motiflerle donatılmıştır. Üzerindeki çok renkli boyama izleri, özgün bezeme anlayışını yansıtmaktadır. Caminin kuzeybatısındaki iki katlı bölümün kadınlar mahfili olarak kullanıldığı düşünülmektedir. Yapıya sonradan eklenen minarenin ise zamanla sarsıntılar nedeniyle yıkılma tehlikesi göstermesi üzerine şerefe seviyesinin altında kalan bölümü kısaltılmıştır.

Osmanlı arşiv belgeleri, 1849 yılından 1860'lı yıllara kadar cami, türbe, mektep ve diğer

bölümlerin yapımı ve onarımı için önemli harcamalar yapıldığını göstermektedir. Bazı bölümler 1865 yılında henüz tamamlanmamış olsa da türbedar ve şeyh odalarının oluşturulmasıyla tekkenin temel dinî işlevleri sürdürülebilmektedir. 1866 tarihli Evkaf düzenlemeleriyle cami ve türbenin aydınlatılması ile diğer ihtiyaçları için tahsisatlar belirlenmiştir.

olarak kullanılabilmesi amacıyla yapılan ve 1908'de tamamlanan düzenlemelerle eğitim için daha kapsamlı bir alan oluşturulmuştur.

yüzyılın ortalarında tekkenin geleneksel işlevleri büyük ölçüde sona ermiş, yapıların bazı bölümleri farklı amaçlarla kullanılmaya başlanmıştır. Medrese ve sıbyan mektebinin kapanmasının

ardından belediye pazarı ve Evlendirme Dairesi gibi kamusal kullanımlar ortaya çıkmış; bazı bölümler su işleri hizmetlerinde, daha sonra ise kütüphane olarak değerlendirilmiştir.

Yapının korunmasında sonraki restorasyonlar önemli rol oynamıştır. Tekke avlusundaki 19. yüzyıla ait geleneksel dükkânların restorasyonuna 1986'da, caminin bakım ve restorasyonuna ise 1989'da başlanmış; çalışmalar daha sonra türbeyi de kapsamıştır.

Külliyenin eğitim geçmişi de oldukça eskidir. Kayıtlara göre burada 16. yüzyılın sonlarından itibaren bir sıbyan mektebi bulunmaktaydı. Okul, 1690 yılında yeniden inşa edilmiş; zamanla eskimesi üzerine 1829-1830 yıllarında Sultan II. Mahmud döneminde yeniden yaptırılmıştır.

Cami ve türbenin güneyindeki iki katlı Zuhuri Medresesi ve sıbyan mektebi, 19. yüzyılın ikinci yarısında genişletilmiştir. Okulun rüştiye

Zuhuri Tekkesi ve Camii, farklı dönemlerin dinî, sosyal ve kültürel izlerini bir araya getiren önemli bir vakıf mirasıdır. Tarikat geleneklerinden Osmanlı eğitim kurumlarına ve farklı kamusal kullanımlara uzanan geçmişiyle Larnaka'daki Türk-İslam kültürünün sosyal ve mimari hafızasını yansıtmaktadır.

Kıbrıs Vakıflar İdaresi Genel Müdürlüğü

11-13 Gıme Caddesi, PK118, Lefkoşa - KKTC

tel: 0392 22 83 134

tel: 0392 44 40 494

e-posta: evkaf@evkaf.net

Sosyal Medya Hesaplarımız

www.evka.gov

Facebook: @evkaf

Instagram: @evkaofficial

Twitter: @evkaofficial

